

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Den overordnede baggrund for forslaget

Forslaget har overordnet til formål at optimere udnyttelsen af de grønlandske uddannelses institutioners kapacitet ved at sikre en bedre udnyttelse af de grønlandske folkehøjskoler.

Det skal samtidig bemærkes, at folkehøjskolerne også selv har ytre ønske om i højere grad at blive inddraget i arbejdet med at sikre et generelt kompetenceløft i samfundet.

1.2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Der blev den 19. og 20. april 2016 afholdt et seminar om den fremtidige rolle for folkehøjskolerne. Seminaret havde deltagelse af Knud Rasmussenip Højskolia, Sulisartut Højskoliat, KANUKOKA, det daværende Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel og Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke. I forbindelse med seminaret blev de lovgivningsmæssige og økonomiske forhold også drøftet. I drøftelserne indgik en vurdering af hensigtsmæssigheden af en revision af den gældende Inatsisartutlov nr. 24 af 18. november 2010 om folkehøjskoler.

Det blev samtidig undersøgt, om den nuværende lov har de rette rammer for, at folkehøjskolerne kan være en aktiv medspiller i de overordnede uddannelses- og kompetencestrategier. Dette under hensyntagen til folkehøjskolernes status som selvejende institutioner og det armslængde princip, der følger af dette. I den forbindelse blev det ligeledes analyseret, om den nuværende økonomiske model for offentlig støtte er hensigtsmæssig i forhold til at understøtte disse overordnede formål.

Folkehøjskolerne gav ved samme lejlighed udtryk for, at man primært ønskede at fokusere på de ikke formelt kompetencegivende undervisningsforløb i overensstemmelse med folkehøjskolernes fokus på almen dannelse og personlig udvikling. Højskolernes centrale aktiviteter knytter sig således til udvikling af den enkelte højskoleelevs personlige og faglige udvikling. Der er desuden fokus på at skabe livs-, erhvervs-, og uddannelsesparathed i forhold til eleverne. Der er i dag ca. 20 årselever per folkehøjskole, hvor der på begge folkehøjskoler er et ansøgertal på over 200 elever. Dette har foranlediget planer om udvidelse af den anlægsmæssige kapacitet enten via reovering eller nybygning.

Desuden blev det drøftet, hvordan lovgivning og praksis kan have fokus på at reducere administrationen i forbindelse med reglernes anvendelse.

Endvidere blev der på seminaret opnået enighed om, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis der lovgivningsmæssigt kunne gives mulighed for, at folkehøjskolerne på baggrund af Selvstyrets godkendelse og tilsyn kunne godkendes til at føre elever til folkeskolens afsluttende prøver.

Desuden blev det anbefalet, at der for at sikre en større kapacitetsudnyttelse og samtidig skabe en naturlig sammenhæng mellem Selvstyrets bevilling og aktiviteter, skulle arbejdes mod at etablere en model med grundtilskud og elevuge-taxameter. Dette vil i modsætning til i dag udgøre et større incitament for folkehøjskolerne til at optimere deres optag af elever.

Der blev herudover opnået enighed om, at det vil være hensigtsmæssigt at afskaffe brugerbetalingen for højskoleophold på de områder, der er omfattet af taxameterordningen, ligesom den kommunale involvering i elevbetalingen skal udgå. Samtidig blev det anbefalet at præcisere, at folkehøjskolerne efter aftale med andre aktører kan udbyde andre undervisningsforløb end højskoleforløb. Det kan i forlængelse heraf bemærkes, at forslaget har været i en kort høring hos folkehøjskolerne. Dette har foranlediget en præcisering i form af forslagets nr. 1 om muligheden for at give mere praktiskorienterede fag som f.eks. værkstedsbaserede forløb en fremtrædende plads i undervisningen.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

a) Gældende ret

Gældende ret består af Inatsisartutlov nr. 24 af 18. november 2010 om folkehøjskoler.

Mulighed for at give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads:

Det fremgår af den gældende Inatsisartutlovs § 1, stk. 1, 2. pkt., at folkeskolerne inden for den almindennende undervisning kan give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads.

Vedrørende afvikling af folkeskolens afsluttende prøver:

Det fremgår af lovens § 1, stk. 3, 1. pkt., at folkehøjskolerne kan tilbyde undervisning, der omfatter prøveforberedende undervisning med henblik på at aflægge dele af folkeskolens afsluttende evalueringer, anden adgangsgivende undervisning, undervisning inden for erhvervmæssige grunduddannelser samt undervisning i gymnasiale enkeltfag efter de herom gældende regler.

Bestemmelsen hjemler adgang til at kunne udbyde undervisning med henblik på aflæggelse af folkeskolens afsluttende evalueringer, anden adgangsgivende undervisning og undervisning i gymnasiale enkeltfag eller i erhvervmæssige grunduddannelser.

Med hensyn til adgangen til at udbyde anden adgangsgivende undervisning skal dette forstås således, at folkehøjskolerne kan beslutte at undervise på faglige områder, der svarer til opta-

gelseskravene på bestemte formelle uddannelser. Det kan eksempelvis dreje sig om forberedelse til socialpædagog- eller journalistuddannelsen, eller andre formelle uddannelser, ligesom det i den forbindelse vil være et krav, at undervisningen udbydes i samarbejde med den pågældende institution, som undervisningen skal søge at forberede optagelse til, jf. lovens § 1, stk. 4. Samarbejdsaftalen skal godkendes af Naalakkersuisut.

Bestemmelsen skaber også mulighed for folkehøjskolerne til at udbyde kortere undervisningsforløb i form af eksempelvis PKU-kurser (Projekt Kompetenceudvikling for ikke faglærte) eller AEU-kurser (Anerkendt Erhvervsuddannelseskurser), hvilket i givet fald ske i samarbejde med f.eks. Majoriaq, jf. bestemmelsens stk. 4.

For så vidt angår folkeskolens afsluttende evalueringer og de øvrige i bestemmelsen nævnte uddannelser, er det et krav, at undervisningen står mål med den undervisning, der almindeligvis kræves i f.eks. folkeskolen, et gymnasium eller en branche- eller erhvervsskole.

Det forhold, at undervisningen foregår på en folkehøjskole, ændrer ikke på de krav, der stilles til undervisningen. Med andre ord skal undervisningen have mindst samme kvalitet som i f.eks. folkeskolen eller i gymnasiet, uden at dette skal begrænse højskolernes mulighed for selv at udforme undervisningen.

Det fremgår imidlertid ikke af bestemmelsen, at folkehøjskolerne også kan afvikle selve de afsluttende prøver for elever, der modtager undervisning med henblik på aflæggelse af folkeskolens afsluttende evalueringer.

Tilskud til folkehøjskolerne for almindelig undervisning:

Den gældende Inatsisartutlovs § 14, stk. 1, opstiller nogle betingelser for tildeling af tilskud til folkehøjskolernes almindelig undervisning.

Bl.a. er det en betingelse, at en folkehøjskole skal gennemføre mindst 36 ugers tilskudsberettigende undervisning fordelt på højst 2 folkehøjskoleophold. Derudover er det et krav, at et ophold skal vare mindst 13 uger. Dette skyldes ønsket om sammenhæng med reglerne om uddannelsesstøtte, idet der alene kan ydes uddannelsesstøtte til uddannelser af en varighed på mindst 3 måneder, jf. Selvstyrets bekendtgørelse om uddannelsesstøtte. Endvidere er det en betingelse, at den enkelte folkehøjskole har mindst 20 årselever. Som bestemmelsen er affattet, skal alle 4 betingelser være opfyldt. Endvidere defineres det i § 14, stk. 2, hvad der forstås ved en årselev, ligesom bestemmelsens stk. 3 fastslår, at tilskuddet beregnes ud fra antal årselever og antal gennemførte tilskudsberettigede undervisningsuger. Den nuværende ordning giver dermed Folkehøjskolerne meget lidt fleksibilitet i forhold til at planlægge aktiviteten.

Samtidig fremgår det af § 14, stk. 4, at Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte de nærmere regler om beregning af tilskuddet. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at det var hensigten, at reglerne for beregning af tilskuddet skal svare til det på

finansloven afsatte beløb, såfremt skolerne opfylder de i stk. 1 nævnte betingelser. Bemyndigelsen er imidlertid ikke blevet udnyttet.

Der er i øvrigt ikke i loven indsat hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om udbetaling og administration af taxametertilskud.

Endvidere er der ikke i den gældende Inatsisartutlov indsat bestemmelse om, at der ikke kan opkræves egenbetaling for elever, for hvis ophold folkeskolerne kan modtage elevtilskud.

Endelig indeholder bestemmelsen heller ikke regler om, at der på finansloven kan fastsættes et maksimum for elever, der kan modtage elevtilskud.

Uddannelsesstøtte og elevbetaling:

Det fremgår af folkehøjskolelovens § 20, stk. 1, at der kan ydes uddannelsesstøtte til elever på tilskudsberettigede folkehøjskoleophold, som indfrier de herom fastsatte krav i uddannelsesstøttereglerne. Det kan endvidere modsætningsvist udledes af bestemmelsens 2. pkt., at der ikke kan ydes uddannelsesstøtte i form af f.eks. landskassefinansierede studielån, godstransport eller i form af frirejser i sommerperioderne på baggrund af undervisning i forbindelse med folkehøjskoleophold. Derimod er der adgang til øvrige typer af uddannelsesstøtte i form af f.eks. frirejser i forbindelse med undervisningens start, afbrydelse eller afslutning eller i tilfælde af sygdom eller dødsfald i elevens nærmeste familie, jf. reglerne om uddannelsesstøtte. Endvidere er der udtrykkelig hjemmel til at fratække kost og logi fra stipendiet. 2. pkt. hjemler således alene adgang til uddannelsesstøtte i form af et særligt fastsat stipendium samt de i bestemmelsen nævnte frirejser.

Det fremgår desuden af § 20, stk. 2, i den gældende Inatsisartutlov, at Naalakkersuisut efter indstilling fra bestyrelsen for de godkendte folkehøjskoler fastsætter en ugentlig egenbetaling på folkehøjskoleophold af mindst 13 ugers varighed, hvor eleverne modtager almindelig undervisning.

Praksis har været, at folkehøjskolerne har indstillet en ugentlig elevbetaling, som efterfølgende forelægges KANUKOKA, hvorefter der indgås aftale mellem Naalakkersuisut, hvilket i praksis vil være Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke og KANUKOKA.

I den forbindelse kan departementet kun aftale elevbetaling for så vidt angår de længerevarende folkehøjskoleophold, hvilket vil sige ophold, der varer mindst 13 uger. Departementet har ingen kompetence i forhold til korterevarende ophold. Samtidig har kommunerne heller ingen forpligtelse til at betale en del af elevbetalingen til de korterevarende ophold. Det kan i den forbindelse oplyses, at elevbetalingen har været fastsat til 365 kroner om ugen.

Endelig fremgår det af lovens § 20, stk. 3, at Naalakkersuisut efter samråd med KANUKOKA fastsætter, i hvilket forhold den i henhold til stk. 2 godkendte elevbetaling skal dækkes af eleven og dennes hjemkommune. I overensstemmelse med gældende praksis forelægger Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke på vegne af Naalakkersuisut folkehøjskolernes indstilling om størrelsen af elevbetalingen for KANUKOKA. Bestemmelsen forudsætter enighed mellem departementet og KANUKOKA om fordelingen mellem den kommunale del af elevbetalingen og elevens egenbetaling.

Den nuværende ordning med lav deltagerbetaling skaber lavt incitament til og manglende økonomisk grundlag for, at folkehøjskolerne optager mange elever. Den kunstigt lave brugerbetaling er et udtryk for, at det politisk har været ønsket, at alle borgere kunne tage på folkehøjskoleophold uanset deres personlige økonomi, og at dette understøttes af en grundbevilling. Grundbevillingen er set i forhold til minimumsaktivitetskravet meget høj og let at få til at dække eksempelvis en aktivitet på 20 årselever. Men ved en stor aktivitet (eksempelvis 60 årselever), er det ikke muligt for højskolerne at få det til at hænge sammen økonomisk, da hver eneste elev, der optages, udgør en nettoomkostning, og brugerbetalingen langt fra dækker den reelle variable omkostning.

Den nuværende ordning skaber derfor incitament til lav aktivitetsniveau, hvilket medfører en høj omkostning pr. årselev. Denne høje omkostning pr. årselev vil kunne reduceres ved højere samlet aktivitet, da en række af folkehøjskolernes supportfunktioner (økonomi, administration, køkken mm.) forventeligt kun i mindre omfang ville skulle udvides ved et højere aktivitetsniveau.

b) Forslaget

Det præciseres i forslaget § 1, stk. 1, 2. pkt., at muligheden for at give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads, også omfatter andre fag end fag, hvis almindelige hovedsigte knytter sig til livsoplysning, folkelig oplysning, demokratisk dannelse og personlig udvikling. Det foreslås i den forbindelse præciseret på baggrund af forslag herom fra Sulisartut Højskoliat, at også mere praktisk orienterede aktiviteter bør omfattes af bestemmelsen.

Forslaget medfører desuden, at folkehøjskolerne udover at kunne udbyde undervisning med henblik på aflæggelse af folkeskolens afsluttende evalueringer, anden adgangsgivende undervisning og undervisning i gymnasiale enkeltfag eller i erhvervsmæssige grunduddannelser også vil kunne afvikle folkeskolens afsluttende prøver. Det vil den forbindelse være et krav, at afviklingen af folkeskolens afsluttende prøver sker i samarbejde med den pågældende institution eller myndighed, under hvis regi undervisningen normalt udbydes. Herudover skal samarbejdsaftalen godkendes af Naalakkersuisut.

Endvidere vil det fremover udtrykkeligt fremgå af loven, at folkehøjskolerne efter aftale herom med eksterne aktører vil kunne udbyde andre undervisningsforløb end de, som er angivet i lovens § 1, stk. 1-3.

Den nye affattelse af lovens § 14 tager afsæt i et mindstekrav om 700 elevholduger, hvilket suppleres af kravet i forslagets § 20, stk. 1, om, at et tilskudsberettiget folkehøjskoleophold skal være af mindst 10 ugers varighed. Dette er ensbetydende med, at de gældende krav om, at der mindst skal gennemføres 36 ugers tilskudsberettiget undervisning, og at hvert folkehøjskoleophold skal have en varighed på mindst 13 uger, udgår. Tilsvarende gælder betingelsen om, at der skal være mindst 20 årselever inden for den tilskudsberettigede undervisningsvirksomhed. Som en konsekvens heraf udgår også definitionen af en årselev i § 14, stk. 2 og § 14, stk. 3, om, at tilskuddet beregnes på grundlag af antallet af årselever og antallet af tilskudsberettigede undervisningsuger. I forlængelse heraf udgår ligeledes bemyndigelsesbestemmelsen i § 14, stk. 3. Denne forslås i stedet erstattet af en bestemmelse i form af en ny § 14, stk. 3, hvorefter reguleringen sker direkte i loven i stedet for at udstede en bekendtgørelse. Herudover er bestemmelsen blevet suppleret af en beføjelse for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om udbetaling og administration af taxamertilskuddet.

For så vidt angår taxamertilskud forstås dette som en aktivitetsafhængig bevillingsform, hvis nærmere udformning overlades til Inatsisartut på grundlag af finansloven. Dette er ensbetydende med, at folkehøjskolerne kan sikre sig en aktivitetsafhængig finansiering efter kendte takster, der fastsættes i Selvstyrets finanslov hvert år. Sådanne aktivitetsbestemte objektive bevillinger benævnes således også taxametre, hvor en bestemt takst udløses pr. årselev på en given uddannelse. Denne finansieringsform kendes i øvrigt også fra erhvervsuddannelsesområdet. Desuden arbejdes der typisk med forskellige modeller for sammensætningen af bevillingen til skolerne i form af grundtilskud, taxameterfinansiering og eventuelt særlige puljer, således at den samlede bevilling dermed kan sikre en stabil økonomi for institutionerne og grundlag for opnåelse af de politisk fastsatte mål. Dette er også tilfældet i nærværende lovgivning.

Det præciseres samtidig i forslagets § 14, stk. 4, at der ikke kan opkræves egenbetaling for elever, for hvilke der modtages elevtilskud, ligesom Naalakkersuisut på finansloven kan indsætte et øvre loft for antallet af elever, som kan modtage elevtilskud, jf. forslagets § 14, stk. 5.

Den foreslåede affattelse af § 14 tilsigter herved at skabe sammenhæng mellem Selvstyrets bevilling og de reelle aktiviteter, hvilket samtidig skal sikre større kapacitetsudnyttelse. Dette sker gennem koblingen mellem driftstilskuddet i § 14, stk. 1, og taxamertilskuddet i § 14, stk. 3.

Det fremgår endvidere af forslagets § 20, stk. 1, at elever skal være på et tilskudsberettiget højskoleophold af mindst 10 ugers varighed for at kunne modtage uddannelsesstøtte, modsat det nuværende krav om mindst 13 ugers varighed. Den gældende bestemmelses krav om mindst 13 ugers varighed skyldes ønsket om at sikre overensstemmelse med uddannelsesstøttereglerne i Selvstyrets bekendtgørelse herom. Dette er imidlertid ikke nødvendigt, såfremt det udtrykkeligt fremgår af forslaget, at der kan ydes uddannelsesstøtte til folkehøjskoleop-

hold. Det er ikke desto mindre fundet hensigtsmæssigt at indsætte et krav om 10 ugers varighed for at undgå unødigt opdeling af højskoleophold i flere korte ophold med hertil knyttede øgede omkostninger i form af frirejser.

Det er desuden nu præciseret i forslaget § 20, stk. 1, 2. pkt., at der på finansloven fastsættes et for folkehøjskoleophold særligt stipendium, som ydes i forbindelse med folkehøjskoleophold. Det antages i den forbindelse, at der vil være tale om et stipendium på et mindre niveau end den nuværende støttesats, hvilket har til formål at finansiere, at brugerbetalingen udgår. Dette er ensbetydende med, at folkehøjskoleopholdet, inklusiv indkvartering og forplejning, vil være gratis for elever, som der modtages elevstøtte for.

Det fremgår samtidig af forslaget til ny affattelse af § 20, at bestemmelsen om den af Naalakkersuisut fastsatte ugentlige elevbetaling på baggrund af folkehøjskolernes indstilling herom nu udgår. Tilsvarende udgår den nuværende bestemmelses stk. 3 om, at Naalakkersuisut efter samråd med KANUKOKA fastsætter, i hvilket forhold den i henhold til bestemmelsens stk. 2 godkendte elevbetaling skal dækkes af eleven og dennes hjemkommune for elever omfattet af § 1, stk. 1.

Der henvises endvidere til beskrivelsen af forslaget under afsnittet Indledning ovenfor og til bemærkningerne til forslagets enkelte bestemmelser nedenfor.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
	§ 1
	I Inatsisartutlov nr. 24 af 18. november 2010 om folkehøjskoler, foretages følgende ændringer:
Folkehøjskolerne kan inden for den almindelige undervisning give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads.	1. § 1, stk. 1, 2. pkt. affattes således: ”Folkehøjskolerne kan inden for den almindelige undervisning give enkelte fag eller faggrupper, herunder idræt, madlavning eller værkstedsorienterede fag, en fremtrædende plads”.
<i>Stk. 3.</i> Folkehøjskolerne kan tilbyde undervisning, der omfatter prøveforberedende undervisning med henblik på at aflægge dele af folkeskolens afsluttende evalueringer, anden adgangsgivende undervisning, undervisning indenfor erhvervmæssige grunduddannelser samt undervisning i gymnasiale enkeltfag efter de herom gældende regler.	2. § 1, stk. 3, 1. pkt. affattes således: ” <i>Stk. 3.</i> Folkehøjskolerne kan tilbyde undervisning, der omfatter prøveforberedende undervisning med henblik på at aflægge dele af folkeskolens afsluttende evalueringer, herunder aflæggelse af afsluttende prøver, anden adgangsgivende undervisning, undervisning indenfor erhvervmæssige grunduddannelser samt undervisning i gymnasiale enkeltfag

	efter de herom gældende regler.”
<p><i>Stk. 4.</i> Folkehøjskolernes iværksættelse af den i stk. 3 nævnte undervisning skal ske på grundlag af en samarbejdsaftale med en uddannelsesinstitution eller myndighed, under hvis regi den pågældende uddannelse normalt udbydes. Aftalen skal godkendes af Naalakkersuisut.</p>	<p>3. § 1, stk. 4, 1. pkt. affattes således: ”Folkehøjskolernes iværksættelse af den i stk. 3 nævnte undervisning og afsluttende prøver skal ske på grundlag af en samarbejdsaftale med en uddannelsesinstitution eller myndighed, under hvis regi den pågældende uddannelse normalt udbydes.”</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 1-4.</p>	<p>4. I § 1 indsættes efter <i>stk. 4</i> som nyt stykke: ”<i>Stk. 5.</i> Folkehøjskolerne kan udbyde andre undervisningsforløb end de i stk. 1-3 nævnte efter aftale herom med andre aktører.”</p> <p>Stk. 5 bliver herefter stk. 6 og affattes således: ” <i>Stk. 6.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om bestemmelserne i stk. 1-5.”</p>
<p>§ 14. For elever omfattet af § 1, stk. 1 yder Naalakkersuisut, inden for et på finansloven fastsat beløb, tilskud til folkehøjskoler, hvis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) der mindst gennemføres 36 ugers tilskudsberettiget undervisningsvirksomhed, 2) undervisningen tilrettelægges som højst 2 folkehøjskoleophold, 3) hvert folkehøjskoleophold har en varighed af mindst 13 uger, og 4) der er mindst 20 årselever inden for den tilskudsberettigede undervisningsvirksomhed. <p><i>Stk. 2.</i> Ved en årselev omfattet af § 1, stk. 1 forstås en elev i 36 uger inden for ét år.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Tilskuddet beregnes på grundlag af antal årselever og antal tilskudsberettigede undervisningsuger.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om beregning af tilskud, udbetaling og forvaltning af tilskud til folkehøjskolerne, herunder reduktion i tilskuddet ved mindre antal årselever og mindre antal gennemførte un-</p>	<p>5. § 14 affattes således: ” § 14. For elever omfattet af § 1, stk. 1, yder Naalakkersuisut, inden for et på finansloven fastsat beløb, driftstilskud til folkehøjskoler, hvis der i kalenderåret gennemføres undervisning af mindst 700 elevholduger.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut yder et taxameter-tilskud ud fra en folkehøjskoles antal af elevholduger gange en takst, der fastsættes på de årlige finanslove per elevholduge.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Hvis en folkehøjskole ikke har gennemført elevholduger i det efter stk. 1 fastsatte omfang, skal folkehøjskolen tilbagebetale driftstilskuddet forholdsmæssigt. Tilbagebetalingen udgør en procentsats af det udbetalte driftstilskud, som fastsættes efter den procentandel af elevholduger, der ikke er blevet gennemført i henhold til det i stk. 1 nævnte minimumskrav. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om udbetaling og administration i øvrigt af taxametertilskud.</p> <p><i>Stk. 4.</i> For elever, som folkehøjskolerne</p>

dervisningsuger.	modtager elevtilskud for, kan der ikke kræves egenbetaling. <i>Stk. 5.</i> Naalakkersuisut kan på finansloven fastsætte et maksimum for elever, for hvilke der kan modtages elevtilskud.”
<p>§ 20. Elever omfattet af § 1 og som er på tilskudsberettigede folkehøjskoleophold af mindst 13 ugers varighed modtager uddannelsesstøtte i henhold til reglerne i bekendtgørelse om uddannelsesstøtte. Dog ydes der kun uddannelsesstøtte i form af frirejse til eleven ved start, afbrydelse, herunder i tilfælde af alvorlig sygdom eller dødsfald i elevens nærmeste familie, og afslutning af opholdet samt stipendium fratrukket kost og logi.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Efter indstilling fra bestyrelsen for de godkendte folkehøjskoler fastsætter Naalakkersuisut en ugentlig elevbetaling for folkehøjskoleophold af mindst 13 ugers varighed for elever omfattet af § 1, stk. 1.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Efter samråd med De Grønlandske Kommuners Landsforening fastsætter Naalakkersuisut i hvilket forhold den i henhold til stk. 2 godkendte elevbetaling skal dækkes af eleven og dennes hjemkommune for elever omfattet af § 1, stk. 1.</p>	<p>6. § 20 affattes således: ” § 20. Elever omfattet af § 1, som er på tilskudsberettigede folkehøjskoleophold af mindst 10 ugers varighed modtager uddannelsesstøtte i henhold til reglerne i bekendtgørelse om uddannelsesstøtte. Dog ydes der kun uddannelsesstøtte i form af frirejse til eleven ved start, afbrydelse, herunder i tilfælde af alvorlig sygdom eller dødsfald i elevens nærmeste familie, og afslutning af opholdet samt et for folkeskoleophold særligt fastsat stipendium fratrukket kost og logi.”</p>
	§ 2 Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2018.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Som det fremgår af lovforslaget, vil såvel grundtilskud som taxametertakst skulle fastsættes på finansloven. Dette medfører, at de økonomiske konsekvenser af forslaget afhænger af de tilskudssatser, der fastsættes på finansloven af Inatsisartut.

For nærværende gennemgang af økonomiske konsekvenser opereres med antagelse om:

- Grundtilskud til hver af de to folkehøjskoler på 4 mio. kr.,
- Elevholdugetaxameter på 2.500 kr.,
- Uddannelsesstipendiesats på 2.000 kr. om måneden (4.600 kr. nu)
- Samlet deltagerantal på 110 årselever. Dette aktivitetstal er baseret på input fra de to

eksisterende folkehøjskoler i forhold til deres langsigtede ønske til aktivitet i deres strategi. En så høj aktivitet vil ikke kunne opnås i dag af økonomiske årsager, set i forhold til gældende lovgivning.

Ved en aktivitet på 110 elever vil samlet tilskud til højskoler udgøre cirka 17.600.000 kr. mod 12.229.000 kr. i finansloven for 2017. Denne merudgift på 5.371.000 kr. vil forventeligt blive foreslået finansieret på følgende måde:

- Reduktion af bloktilskud til kommuner som følge af at kommunens tilskudspligt til brugerbetaling bortfalder: 1.200.000 kr.
- Reduktion i stipendieudbetalingen ved ny stipendiesats: 1.100.000 kr.
- Overførsel af midler fra nuværende ungemålgruppeindsats: 3.071.000 kr.

Naalakkersuisut forventer i Forslag til Finanslov 2018 at foreslå, at midler til ungemålgruppeindsats finansieret på hovedkonto 20.11.70, reserve til nye initiativer i Finanslov 2017, overgår til Folkehøjskolernes hovedkonto i relevant omfang.

Forslaget antages at være omkostningsneutralt for den offentlige sektor ved et samlet delta-gerantal på folkehøjskolerne på cirka 60 årselever i alt. Dette skal sammenholdes med, at minimumsaktiviteten på højskolerne samlet er 40 årselever ved nuværende lovgivning.

Knud Rasmussenip Højskolias bygninger er ejet af Selvstyret. Disse er under renovering, og vil forventeligt pr. 1. januar 2018 være klar til at kunne rumme et årselevantal på mellem 50 – 60 elever. For så vidt angår Sulisartut Højskolia ejer denne skole egne bygninger, og har oplyst Departementet for Uddannelse, Kultur Forskning og Kirke, at man er i gang med fondsansøgninger m.m. med henblik på at renovere bygningsmassen til på sigt at kunne rumme 50 – 60 årselever. Der er ingen tidsramme for realisering af dette mål.

I det omfang folkehøjskolerne ikke er klar til fuld kapacitetsudvidelse pr. 1 januar 2018, vil omkostningen ved nærværende lovforslag være lavere end i ovenstående gennemgang, indtil fuld kapacitet realiseres.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der forventes ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Lovforslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet og naturen.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget medfører, at der ikke længere vil være brugerbetaling for borgere, der ønsker sig optaget på en folkehøjskole med henblik på undervisning, som folkehøjskolerne modtager

elevstøtte til. Forslagets påtænkte incitamentsstrukturer antages samtidig at betyde, at flere vil blive optaget på folkehøjskolerne, som vil få interesse i en øget kapacitetsudnyttelse.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget har ingen konsekvenser i forhold til rigsfællesskabet eller for den fortsatte implementering af selvstyret.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Lovforslaget har i perioden 19. december 2016 til 24. januar 2017 været til høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement

Departementet for Finanser og Skatter

Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger

Departementet for Selvstændighed, Natur, Miljø og Landsbrug

Departementet for Sundhed og Nordisk Samarbejde

Departementet for Fiskeri og Fangst

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

Råstofdepartementet

Grønlands Erhverv (GE)

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskolia

SIK

KANUKOKA

NUSUKA

IMAK

AK

ASG

Ilisimatusarfik

Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasium

Campus Kujalleq

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

INUILI

Grønlands Maritime Center

NI-Nuuk

Center for Sundhed

Perorsaanermik Ilinniarfik

Fåreholderskolen

Kunstskolen

Det Grønlandske Hus i Aahus

Det Grønlandske Hus i Odense

Det Grønlandske Hus i Aalborg
Det Grønlandske Hus i København
Qaasuitsup Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq
Qeqqatta Kommunia
Nuuk Internationale Friskole
Avalak
ILI ILI
KIK
Center for National Vejledning
MIO

Der var ved høringsfristens udløb modtaget svar fra følgende høringsparter:

GU-Aasiaat, SIK, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Knud Rasmussenip Højskolia, IMAK, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, KANUKOKA, GA, Departementet for Finanser og Skatter og Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger.

Kommune Kujalleq har bl.a. påpeget behovet for angivelse af yderligere eksempler i bemærkningerne til forslaget nr. 1 om værkstedsorienterede aktiviteter, hvilket er blevet indarbejdet.

Endvidere har bemærkninger fra Knud Rasmussenip Højskolia, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi og KANUKOKA foranlediget ændringer i bemærkningerne til forslaget nr. 1 vedrørende § 1, stk. 5, om kravet om, at folkehøjskolernes adgang til at udbyde andre undervisningsforløb end de i stk. 1-3 nævnte, skal ske efter aftale herom med andre aktører. Det er nu præciseret, at andre aktører typisk vil være f.eks. institutioner eller myndigheder m.v., som normalt har ansvaret for de pågældende undervisningsforløb.

Desuden har KANUKOKA efterlyst præcisering vedrørende taxametertilskud, hvilket har medført, der nu i de almindelige bemærkninger er indsat et afsnit, hvor der redegøres nærmere for dette.

Derudover har Kommune Kujalleq, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi og Kommuneqarfik Sermersooq stillet en række spørgsmål vedrørende forslaget finansieringselementer, hvilket der er redegjort for i høringsskemaet nedenfor.

Endvidere anførte GA, Departementet for Finanser og Skatter, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger, GU-Aasiaat og IMAK, at man ikke havde bemærkninger til forslaget. GU-Aasiaat anførte dog, at folkehøjskolerne stadig har en væsent-

lig opgave med styrkelse af kursisternes almindannelse, hvilket alt andet lige vil give dem bedre mulighed for at begå sig i en globaliseret verden, ligesom IMAK tilføjede, at man hilste forslaget velkomment.

Der henvises i den forbindelse til høringssvarskemaet nedenfor, hvor samtlige høringssvar er gennemgået og kommenteret.

	Høringspart	Bemærkninger	Kommentar til bemærkning
1.1	GU-Aasiaat	Har som sådan ingen bemærkninger til forslaget, men det skønnes, at folkehøjskolerne stadig har en væsentlig opgave med styrkelse af kursisternes almindannelse, hvilket alt andet lige vil give kursisterne bedre mulighed for efterfølgende at begå sig i en globaliseret verden.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
2.1	SIK	SIK finder det positivt, at forslaget åbner op for, at borgere kan tage på højskoleophold for at få undervisning i fag og emner, som ikke knytter sig til det traditionelle boglige uddannelsessystem.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
2.2	SIK	Det er positivt, at forslaget åbner op for muligheden for, at elever på folkehøjskolerne kan gå til folkeskolens afsluttende prøver i stedet for som i dag at skulle være henvist til at tage prøverne i folkeskolen. Det er ligeledes positivt, at lovforslaget skaber mulighed for, at højskolerne kan udbyde andre undervisningsforløb end de mere traditionelle højskoleforløb	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

2.3	SIK	SIK tager forslaget § 14 om omlægning af den nuværende tilskudsordning til efterretning, idet folkehøjskolerne i forbindelse med det lovforberedende arbejde, herunder det afholdte seminar om den fremtidige rolle for folkehøjskolerne i april 2016, selv har medvirket til at pege på en ordning, hvor der arbejdes på en model med et grundtilskud og et elevuge-taxameter.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
2.4	SIK	Det er positivt, at det af forslaget fremgår, at brugerbetaling for højskoleophold afskaffes på de områder, der er omfattet af taxameterordningen. Dette vil givet også medvirke til at tilskynde til at tage på højskoleophold.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
2.5	SIK	Det fremgår af forslaget § 14, stk. 3, at hvis en folkehøjskole ikke har gennemført elevholduger i det efter stk. 1 nævnte omfang, skal folkehøjskolerne tilbagebetale driftstilskuddet forholdsmæssigt. Der bør ikke kunne fremsættes et sådant tilbagebetalingskrav. Hvis bestemmelsen fastholdes, bør den ændres, således at et eventuelt tilbagebetalingskrav ikke bygger på objektive kriterier, men at der kan inddrages en skønsmæssig vurdering om tilbagebetalingen. At en højskole gennemfører færre elevholduger end planlagt, kan skyldes	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Dette skal ses på baggrund af, at tilskuddet er afhængigt af, at den aktivitet, som tilskuddet ydes til, også gennemføres. Dette er et af de helt centrale principper i arbejdet med aktivitetsafhængige bevillinger, der tildeles tilskudsmodtager ud fra objektive kriterier for skolernes aktivitet.</p> <p>Derudover skal spørgsmålet om en eventuel efterregulering ses i forlængelse af almindelige bevillingsprincipper, som også gælder i forhold til øvrige institutioner. Det offentlige er således forpligtet til at sikre, at skattefi-</p>

		forhold, som ikke kan tilregnes højskolen, og i sådanne tilfælde vil det være urimeligt at kræve tilbagebetaling af driftstilskud.	nansierede bevillinger anvendes til det, de blev bevilget til. Dette vil i øvrigt også gælde i forhold til almindelige borgere, som måtte have ansøgt om offentligt tilskud til bestemte formål.
3.1.	Kommune Kujalleq	Kommunen vil udtrykke overordnet enighed i formål og intentioner med de foreslåede lovændringer.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
3.2	Kommune Kujalleq	Et afsnit fra de almindelige bemærkninger bør gentages under bemærkningerne til forslagets nr. 1. Det drejer sig om "...fokusere på de formelt ikke kompetencegivende undervisningsforløb i overensstemmelse med folkehøjskolernes fokus på almen dannelse og personlig udvikling. Højskolernes centrale aktiviteter knytter sig således til udvikling af den enkeltes højskoleelevs personlige og faglige udvikling. Der er desuden fokus på at skabe livs-, erhvervs-, og uddannelsesparathed i forhold til eleverne."	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Den gengivne tekst knytter sig til hovedlovens udgangspunkt for så vidt angår folkehøjskolernes virksomhed, mens ændringsbestemmelsen i nr. 1 har til formål at nuancere udgangspunktet. Hertil kommer, at teksten fra de almindelige bemærkninger af lovtekniske hensyn almindeligvis ikke bør gentages i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, medmindre ganske særlige forhold kan begrunde det.
3.3	Kommune Kujalleq	Efter eller i tilknytning til sidste afsnit under bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser bør der også omtales andre typer af værksteds/produktionsaktiviteter for at illustrere bredde i muligheder: Værkstedaktiviteter kan omfatte f.eks. slæde-, kajak- eller trommebygning, skind- og	Det er vurderet hensigtsmæssigt at indarbejde en række af de nævnte eksempler for at illustrere bestemmelsens rækkevidde.

		uldforarbejdning samt aktiviteter knyttet til landbrug, gartneri, udnyttelse af planter fra fjeld og hav, fangst, sejlads, fiskeri og friluftsliv.	
3.4	Kommune Kujalleq	Kommunen ser positivt på forslagens punkt 4 i form af den nye § 1, stk. 5, hvorefter folkehøjskolerne kan udbyde andre undervisningsforløb end de i stk. 1-3 nævnte efter aftale herom med andre aktører. Bestemmelsen muliggør, at f.eks. en kommune, en socialforvaltning eller et Majoriaq eller flere i forening køber sig til et forløb efter nærmere aftale med den pågældende folkehøjskole.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
3.5	Kommune Kujalleq	I forslagens punkt 5 om § 14 benyttes både "taxameter" som begreb, bl.a. i § 14, stk. 2 og 3, og "elevtilskud". Det er formentligt intentionen, at de 2 betegnelser indholdsmæssigt er det samme, hvorfor forslaget skal tilrettes, så der benyttes samme betegnelse.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det elevtilskud, der nævnes i § 14, stk. 4 og 5, kan ydes både som driftstilskud, jf. stk. 1 og som taxametertilskud, jf. stk. 2. Bestemmelsens stk. 4 betyder således, at hvis der ydes elevtilskud til en elev enten i form af driftstilskud eller som taxametertilskud, kan der ikke opkræves egenbetaling.
3.6	Kommune Kujalleq	Der stilles spørgsmål ved reglen om reduktion af driftstilskud i situationer, hvor der ikke er gennemført antal elevholduger. Det forstås sådan, at når et antal elevhold er defineret som undervisning af "en elev i en uge". Når der sker frafald	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Der henvises til kommentaren til bemærkning 2.5 ovenfor.

		<p>under forløbet (og frafald under opholdet kan ikke undgås), så sker der samlet en reduktion af tilskud til højskolen, da der sker reduktion dels i driftstilskuddet, dels i taxametertilskuddet, der også er afhængigt af elevtal og ugetal. Med færre elever vil der selvfølgelig være færre driftsudgifter, men der vil jo i praksis ikke være en til en reduktion. Den foreslåede lovtekst betyder reduktion samtidig af de 2 tilskud i form af driftstilskud og taxametertilskud.</p>	
3.7	Kommune Kujalleq	<p>Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om økonomiske og administrative konsekvenser, at reduktion af bloktilskud til kommuner som følge af, at kommunens tilskudspligt til brugerbetaling bortfalder, er angivet til et beløb på 1.200.000 kr. Hvad dækker det angivne beløb? Er det den konkrete beløbsstørrelse i grundlag for bloktilskud 2017? Eller er der for 2017 konkret et andet beløb i bloktilskud? Hvis der for bloktilskud 2017 er tale om et andet beløb, så skal det konkrete aktuelle beløb fremgå af bemærkningerne til forslaget.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Overslaget er fremkommet i forhold til den betalingsforpligtigelse kommuner ved gældende ret har, såfremt højskolerne havde 110 elever. For nuværende er det ugentlige offentlige tilskud 365 kr., hvoraf kommunerne betaler 75 % = 274 kr.</p> <p>Beløbet er derfor fremkommet ud fra en antagelse om 110 elever i 40 uger og den omkostning en sådan aktivitet ville pålægge kommunerne ud fra den gældende retstilstand.</p>
3.8	Kommune Kujalleq	<p>Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om økonomiske og administrative konsekvenser, at over-</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Naalakkersuisut forventer i for-</p>

		<p>førsel af midler fra nuværende unge-målgruppe-indsats angivet med et beløb på 3.070.000 kr. Denne angivelse er alt for upræcis til at vurdere de reelle konsekvenser; hvad, hvilke og i hvilket omfang. Hvad er indeholdt i ”unge-målgruppe-indsats”, hvilke målgrupper (aldersgrupper f.eks. over eller under 18 år. Uden for uddannelse m.v.) og hvilke aktiviteter? Det skal angives mere præcist i bemærkningerne, hvilke unge-målgruppe-indsatser de skal bidrage til. Ligeledes skal det angives mere konkret, om de påtænkte reduktioner har konsekvenser for de nuværende tilskud og aktiviteter, som i dag udføres via de kommunale Majoriaq.</p>	<p>slag til Finanslov 2018, at midlerne finder ved en reduktion på hovedkonto 20.11.70 reserve til nye initiativer, der i 2017 har afsat 5 mio. kr. til brobygningsinitiativer for ungemålgruppen</p>
4.1	Knud Rasmussenip Højskolia	<p>Der udtrykkes tak for et givtigt seminar i april 2016.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p>
4.2	Knud Rasmussenip Højskolia	<p>Det er vigtigt at fremhæve, at Knud Rasmussenip Højskolia (KRH) er en selvejende institution med egen bestyrelse, og det er vigtigt at Selvstyret fremadrettet vil respektere KRH’s status.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Det skal hertil bemærkes, at det allerede fremgår af den gældende lovs § 8, stk. 1, 1. pkt., at skolen er en selvejende institution, hvis overordnede ledelse varetages af en bestyrelse, der har det overordnede ansvar for skolens drift, herunder faglige og økonomiske aktiviteter og overholdelse af bestemmelserne</p>

			for skolens virksomhed. Forslaget har ikke til formål at ændre ved dette.
4.3	Knud Rasmussenip Højskolia	Det er ligeledes vigtigt at fastslå, at KRH er en lille institution med begrænsede økonomiske og administrative ressourcer. Derfor er det vigtigt, at lovgivningen er en rammelov, klar, simpel, let at administrere med så vidt muligt ingen indblanding fra hverken styrelse eller departement i forhold til den daglige drift.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Der henvises i øvrigt til kommentaren ovenfor til bemærkning 4.2.
4.4	Knud Rasmussenip Højskolia	Ifølge forslaget opereres der med et grundtilskud. KRH er med på princippet om et grundtilskud og en elevholddugetaxameter, men som det også fremgår af bemærkningerne, vil såvel grundtilskud som taxameter skulle fastsættes på finansloven. Dette medfører, at de økonomiske konsekvenser af forslaget afhænger af de tilskudssatser, der fastsættes på finansloven	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det er korrekt, at tilskuddet fastsættes på finansloven af Inatsisartut. Ligesom det er tilfældet i forhold til bevillinger til andre institutioner, herunder til Selvstyrets egne skoler m.v. er bevillingsyder Inatsisartut, som også bestemmer bevillingernes omfang.
4.5	Knud Rasmussenip Højskolia	Tilskuddet har ikke været reguleret i rigtig mange år. Eksempel: I 1988 var det årlige tilskud til KRH kr. 5.449.053, i 2016, dvs. 28 år efter er det årlige tilskud kr. 6.080.000. 5,4 mio. kr. i 1988 svarer til 9.4 mio. i 2016, når inflationen medtages. I nærværende lovforslags bemærkninger opereres med antagelse om grundtilskud til hver af de 2	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.

		<p>højskoler på 4 mio. kr. og elevholdugetaxameter på 2.500 kr. Der opereres ligeledes med, at højskolerne skal tilbagebetale driftstilskud forholdsmæssigt, hvis en folkehøjskole ikke gennemfører elevholduger, som fastsat i loven.</p>	<p>For så vidt angår spørgsmålet om en eventuel efterregulering er dette en konsekvens af almindelige bevillingsprincipper, som også gælder i forhold til øvrige institutioner, hvilket skyldes, at det offentlige er forpligtet til at sikre, at skattefinansierede bevilinger anvendes til det, de blev bevilget til, jf. ligeledes det anførte oven for til bemærkning nr. 2.5.</p>
4.6	Knud Rasmussenip Højskolia	<p>KRH's elever har i de senere år været en blanding af psykisk handicappede, ordblinde, andre unge, svage som velfungerende unge. Højskolerne opsamler socialt svage unge, som er i højeste risikogruppe for at havne i kriminalitet, misbrug og social nød og giver i stedet de unge basale kompetencer og selvtillid. Disse får et fundament som mønsterbrydere og velfungerende samfundsborgere. De bliver gode rollemodeller og ambassadører – specielt i de små bygder og byer for familie, venner og andre unge i samme situation. Ligesom højskolen optager ældre elever, hvor mange er gået i stå i deres liv, og også disse</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Det skal imidlertid hertil bemærkes, at det netop er et af forslagets hovedformål at skabe incitamentsstrukturer, som muliggør, at flere vil blive optaget på folkehøjskolerne, som vil få interesse i en øget kapacitetsudnyttelse.</p>

		får redskaber til at komme videre i livet. Højskolen vil også i fremtiden gerne kunne optage disse forskellige typer unge som ældre mennesker, ordblinde som handicappede, som desværre bliver forsømt i såvel samfunds- og uddannelsessammenhænge.	
4.7	Knud Rasmussenip Højskolia	Der er stor søgning til KRH. Eksempelvis havde vi forrige år ca. 500 ansøgere til et forløb. Ud af disse var over 50 ordblinde. Normalen er på ca. 200-300 ansøgere hver gang. Dette viser, at behovet er stort. At KRH også gør det godt, viser det lille frafald, der generelt er på højskolen.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
4.8	Knud Rasmussenip Højskolia	I perioden 1987-1993 bestod personalet på KRH af forstander, 5-6 faste lærere samt et antal timelærere, som beskæftigede sig med 50-60 elever. I dag er der råd til 2 faste lærere og et par timelærere. Eleverne er samtidig for de flestes vedkommendes noget mere ressourcekrævende end dengang, og mange har brug for ekstra støtte i dagligdagen. Højskolen har været glad for ekstra midler til en coach til foregående år fra Selvstyret, hvilket desværre er sparet væk fra 2017. Der er stort behov for coach på højskolen.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
4.9	Knud Rasmus-	Vi er ikke enige i, at der	Giver ikke anledning til ændrin-

	senip Højskolia	skal tilbagebetales tilskud på den måde, som foreslås i § 14, stk. 3.	ger i forslaget. Spørgsmålet om en eventuel efterregulering følger af almindelige bevillingsprincipper, som også gælder i forhold til øvrige institutioner. Dette skyldes, at det offentlige er forpligtet til at sikre, at skattefinansierede bevilinger anvendes til det, de blev bevilget til, jf. ligeledes det anførte oven for til bemærkning nr. 2.5. Og hvis midlerne ikke er blevet realiseret i overensstemmelse med bevillingsforudsætningerne, vil dette aktualisere spørgsmål om efterregulering.
4.10	Knud Rasmussenip Højskolia	Vi foreslår, at grundtilskuddet fremover udgør 6 mio. kr., og at elevholdtaxameter fastsættes til 2.500 kr.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Bevillingsspørgsmålet er i det hele et anliggende for Inatsisartut i forhold til finansloven. Det skal dog samtidig bemærkes, at et af forslagets overordnede formål knytter sig til implementering af en mere incitamentspræget bevillingsregulering, hvilket forudsætter en særlig balance mellem grundtilskud og taxameterregulering.
4.11	Knud Rasmussenip Højskolia	KRH vil meget gerne samarbejde med andre institutioner, men mener ikke, at det skal være tvunget, som det fremgår af flere bestemmelser.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det er korrekt, at KRH's muligheder for at udbyde undervisning, der normalt varetages af andre uddannelsesinstitutioner, forudsætter et samarbejde med den institution, der normalt udbyder uddannelsen. Hvis KRH eksempelvis i henhold til § 1, stk. 3. 1. pkt. vil udbyde undervisning inden for et erhvervsud-

			<p>dannelsesområde eller et gymnasialt fag, skal det i henhold til § 1, stk. 4, ske på grundlag af en samarbejdsaftale med den brancheskole eller det gymnasium, der til dagligt udbyder den pågældende uddannelse. Dette er nu søgt yderligere præciseret ved en tilføjelse i bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 om, at andre aktører typisk vil være f.eks. institutioner eller myndigheder m.v., som normalt har ansvaret for de pågældende undervisningsforløb</p> <p>Der er i øvrigt tale om en bestemmelse, som Inatsisartut fastsatte på EM 2010 med henblik på at sikre et bestemt kvalitetsniveau, idet der i samarbejdsaftalen kan beskrives og dokumenteres et fagligt niveau over for den uddannelsesinstitution, som samarbejdsaftalen indgås med. Det forhold, at undervisningen rent fysisk foregår på en folkehøjskole, ændrer ikke på de krav, der stilles til undervisningen. Med andre ord skal undervisningen have mindst samme kvalitet som på f.eks. brancheskolen eller i gymnasiet, uden at dette skal begrænse højskolernes mulighed for selv at udforme undervisningen.</p>
4.12	Knud Rasmussenip Højskolia	Kravet om samarbejde nævnes også i bemærkningerne omkring eksempelvis PKU-kurser, hvor det anføres, at dette skal ske i samarbejde med Majoriaq.	Dette skyldes, at PKU-kurserne i dag udbydes af Majoriaq. Der henvises i øvrigt til de umiddelbart ovenfor anførte under bemærkning 4.11.

			Som følge af bemærkningen er der tilføjet ”f.eks.” med henblik på at implicere, at det også kunne være andre aktører, hvis de pågældende kurser på et tidspunkt varetages i et andet regi.
4.13	Knud Rasmussenip Højskolia	Der er lagt op til et særligt fastsat stipendium til højskoleelever fratrukket kost og logi, hvilket er fint nok i forhold til elever, der skal bo på højskolen, men hvad med elever, der ikke bor på højskolen.	<p>Foranlediger ikke ændringer i forslaget.</p> <p>Det antages, at alle elever som en del af højskolekonceptet vil blive tilbudt kost og logi på højskolen. Såfremt en elev ikke ønsker at modtage denne ydelse, hæves stipendiet ikke grundet elevens eget valg.</p> <p>I det omfang højskolen ønsker at tage elever fra hjembyen, og ikke tilbyde kost og logi, må den potentielle elev vurdere, om det fastsatte stipendium er på et niveau, hvor de ønsker højskoleopholdet.</p>
5.1	IMAK	IMAK hilser lovforslaget velkommen.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
6.1.	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi	Det er uheldigt, at man i bemærkningerne til lovforslaget på side 3 skriver, at højskolerne kan udbyde PKU-kurser. PKU-kurser udbydes i aftale med brancheskolerne, idet PKU-kurser er erhvervsfaglige kurser, der efterspørges direkte af erhvervslivet, og hvor brancheskolerne står for den faglige kvalitetssik-	<p>Bemærkningen synes at bero på en misforståelse, idet det anførte om folkehøjskolernes adgang til at udbyde PKU-kurser er kopieret fra gældende lovgivning.</p> <p>I henhold til Selvstyrets retningslinjer for regeludarbejdelse skal der i bemærkningerne, før der redegøres for forslagens nyskabelser, først foretages en kort gennemgang af gældende ret.</p>

		<p>ring. Højskolerne har ikke den faglige kompetence på erhvervsuddannelsesområdet og kan således ikke stå som udbyder af PKU-kurser. (Projekt Kompetenceudvikling for ikke faglærte). En brancheskole kan vælge at lade et kursus foregå i et samarbejde med en højskole, det vil således være et krav, at undervisningen udbydes af brancheskolen, og at brancheskolen har ansvaret for kvaliteten af PKU-kurset samt udstedelse af kursusbevis.</p>	<p>Det anførte består således alene i en gengivelse af det, som Inatsisartut fastsatte på EM 2010 i forbindelse med vedtagelse af Inatsisartutlov nr. 24 af 18. november 2010 om folkehøjskoler. Inatsisartut har i den forbindelse fastsat følgende i bemærkningerne til den gældende lovs § 1, stk. 3: ”Bestemmelsen kan også hjemle adgang til at udbyde kortere undervisningsforløb i form af eksempelvis PKU-kurser (Projekt Kompetenceudvikling for ikke faglærte) eller AEU-kurser (Anerkendt Erhvervsuddannelseskurser), hvilket i givet fald ske i samarbejde med Piareersarfiit, jf. bestemmelsens stk. 4”.</p> <p>Bestemmelsen betyder i øvrigt ikke, at folkehøjskolerne af egen drift kan afholde PKU-kurser og efterfølgende opkræve betaling herfor. Bestemmelsen skal forstås derhen, at det ressortansvarlige departement, hvis dette mener, at folkehøjskolen har en relevant kompetence i forhold til PKU-målgruppen, som eksisterende brancheskoler ikke dækker, kan beslutte at indgå aftale med folkehøjskoler om afholdelse af PKU-kurser. I øvrigt er der, som nævnt ovenfor under bemærkning 4.12 tilføjet ”f.eks.” for at fremhæve, at aftalen skal indgås med den, som normalt udbyder kurset.</p> <p>I øvrigt er det nu tilføjet i bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 om affattelsen af det nye §</p>
--	--	--	---

			1, stk. 5, at andre aktører, som folkehøjskolen altså skal indgå aftale med, typisk vil være f.eks. institutioner eller myndigheder m.v., som normalt har ansvaret for de pågældende undervisningsforløb, jf. også det anførte ovenfor under kommentar 4.11.
6.2	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi	AEU-kurser (Anerkendt Erhvervsuddannelseskurser) på Majoriaq stopper og udgår med udgangen af 2017, og det vil således ikke være aktuelt at nævne i bemærkningerne til lovforslaget.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det er korrekt, at AEU stopper pr. 1. august 2017. De er medtaget i bemærkningerne for at illustrere, hvilke aktivitetstyper den pågældende bestemmelse omfatter, da AEU i høringstidsperioden og på det forventede tidspunkt for Inatsisartuts behandling af forslaget vil være et aktivt tilbud, som kan benyttes som eksempel for bestemmelsens anvendelsesområde. Om der fremtidigt igen måtte komme tilbud, der svarer til AEU, kan ikke forudsiges, selv om den gængse antagelse er, at den hensigtsmæssige beslutning er alene at udbyde FA-forløb.
6.3	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi	På side 10 under "Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige" skal 3.070.000 kr. overføres fra midler til nuværende ungemålgruppeindsats. Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi skal påpege, at al økonomi skal findes inden for departementets egne rammer, og at der ikke er overskydende midler i un-	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Der henvises til 3.8 for anvisning af, hvorledes Naalakkersuisut i Forslag til Finanslov 2018 agter at anvise finansiering til lovforslaget.

		gemålgruppeindsatsen.	
6.4	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi	På baggrund af ovenstående bemærkninger anmodes det om, at høringskrivelsen tilbagekaldes, da vi mener, at den er så misvisende i forhold til, hvad der er gældende lovgivningsmæssigt og praksis på området.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Som det er godtgjort i kommentarerne til bemærkningerne 6.1-6.3 er der i det hele tale om en gengivelse af den gældende retstilstand.
7.1	KANUKOKA	Folkehøjskolerne har længe tilkendegivet deres vilje til at bidrage til samfundet i forhold til det politiske ønske om at højne uddannelsesniveaet i Grønland. Lovforslaget er i forlængelse heraf et bud på, hvordan den fremtidige rolle for folkehøjskolerne kan være.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
7.2	KANUKOKA	Lovforslaget baner vej for muligheden for at supplere folkehøjskolernes klassiske aktiviteter med et godkendt skoleforløb, hvis sigte er at fremme livs-, erhvervs- og uddannelsesparathed på faglige områder, der svarer til optagelseskravene på bestemte formelle uddannelser.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
7.3	KANUKOKA	Når lovgivningen opererer med begreber og standarder så som ”almendannende”, bør det overvejes at beskrive indholdet af sådanne begreber i loven eller i bemærkningerne, hvad der lægges heri, herunder om f.eks. IT-dannelse indgår i begrebet almindannende.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Det skal erindres, at der er tale om et ændringsforslag til en gældende hovedlov. De omtalte begreber er således allerede defineret i hovedloven. Følgende fremgår f.eks. af bemærkningerne til hovedlovens § 1, om begrebet ”almendannende”: ”Ved almindannende forstås i

			<p>denne sammenhæng, at folkehøjskolerne skal medvirke til at sikre befolkningen mulighed for et vidensløft, og at almindelige står i modsætning til en specifikt kompetencegivende undervisning.</p> <p>Almindelige som begreb må samtidig knyttes til elementer som opdragelse og undervisning, ligesom begrebet i pædagogisk henseende typisk opfattes som dannelse, der intellektuelt, emotionelt, socialt og fysisk fremmer hele personlighedens udvikling. Endvidere kan det nævnes, at eleverne for så vidt angår almindelige undervisning oftest ikke har bestemte eller ens mål med deres deltagelse i undervisningen, ligesom fokus typisk ikke retter sig mod en bestemt målbar faglighed.”</p> <p>Det skal hertil bemærkes, at undervisning i f.eks. IT-kundskaber også kan være omfattet af begrebet.</p>
7.4	KANUKOKA	<p>§ 1, stk. 4, fastslår, at folkehøjskolerne ”kan udbyde andre undervisningsforløb end de i stk. 1-3 nævnte efter aftale herom med andre aktører”, og det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at der konkret tænkes på PKU-kurser eller AEU-kurser, og at dette i givet fald skal ske i samarbejde med Majoriaq. Det anbefales, at ordet ”andre aktører” i lovtæksten</p>	<p>Det er nu tilføjet i bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 om affattelsen af det nye § 1, stk. 5, at andre aktører typisk vil være f.eks. institutioner eller myndigheder m.v., som normalt har ansvaret for de pågældende undervisningsforløb, jf. ligeledes kommentarerne til bemærkning 6.1 og 4.11.</p>

		ændres, så det mere præcist kommer til at fremgå, at udbud af andre undervisningsforløb skal ske i samarbejde eller efter aftale med den institution, som i øvrigt har ansvaret for disse undervisningsforløb.	
7.5	KANUKOKA	§ 1, nr. 5, indfører et nyt begreb "taxametertilskud", som ikke er forklaret nærmere i lovtæksten eller lovbemærkningerne. Når man tager udgangspunkt i, at der sondres mellem driftstilskud, som kan kræves tilbagebetalt, hvis ikke undervisningen gennemføres i forudsat omfang, og taxametertilskud, der ikke kan kræves tilbagebetalt, formodes det, at grundtilskuddet tildeles på grundlag af undervisnings- eller aktivitetsplaner, mens taxametertilskuddet er udtryk for tilskud på baggrund af gennemførte aktiviteter. Denne forskel på tilskudsmodellerne bør beskrives klarere i lovtæksten eller i bemærkningerne til lovforslaget.	Bemærkningen er blevet indarbejdet, således at der nu i de almindelige bemærkninger er indsat et afsnit, hvor der redegøres for taxametertilskud.
7.6	KANUKOKA	Det fremgår af lovtækstens ord i § 14, stk. 3, at Naalakkersuisut kan udstede "instrukser". Dette begreb forekommer ikke tilstrækkeligt præcist. Der bør anvendes en terminologi i retning af, at Naalakkersuisut "kan udstede nærmere regler".	Er blevet indarbejdet i forslaget.

7.7	KANUKOKA	§ 14, stk. 5, bør overvejes omformuleret, da det kan give anledning til misforståelser, at der omtales elever, der kan modtage elevtilskud, idet det i øvrigt fremgår af stk. 4, at det er skolerne, som modtager elevtilskud, mens elevernes rettigheder er beskrevet i § 20.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Som anført ovenfor i kommentaren til bemærkning 3. 5 kan det elevtilskud, der nævnes i § 14, stk. 4 og 5, ydes både som driftstilskud, jf. stk. 1 og som taxametertilskud, jf. stk. 2. Bestemmelsens stk. 4 betyder således, at hvis der ydes elevtilskud til en elev enten i form af driftstilskud eller som taxametertilskud, kan der ikke opkræves egenbetaling.
7.8	KANUKOKA	KANOKOKA noterer sig, at der ikke længere opereres med en kommunal medfinansiering af højskoleophold, idet elevbetalingen bortfalder.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
8.1	Kommuneqarfik Sermersooq	Lovændringen vil være en god motivation til øgning af elevoptag på de grønlandske højskoler, hvilket vil være til gavn for visse ungemålgrupper.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget.
8.2	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommuneqarfik Sermersooq er dog bekymret over, at merudgiften til højskolerne i forbindelse med en lovændring foreslås dækket bl.a. ved overførsel af midler fra den nuværende ungemålgruppeindsats, som i dag tildeles kommunernes vejlednings- og opkvalificeringscentre, og som varetager en stor vejledningsopgave og boglige opkvalificeringer hos ungemålgruppen.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Der henvises til 3.8 for anvisning af, hvorledes Naalakkersuisut i Forslag til Finanslov 2018 agter at anvise finansiering til lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er tale om en præcisering i forhold til bestemmelsen om, at folkehøjskolerne inden for den almindannende undervisning kan give enkelte fag eller faggrupper en fremtrædende plads.

Bestemmelsen skal forstås derhen, at bestemmelsen ikke alene omhandler undervisning af bred almen karakter, der har et perspektiv af eksempelvis filosofisk, historisk, kulturelt, politisk, samfunds- eller naturvidenskabelig karakter med henblik på en udvikling af generelle og personlige kompetencer.

Det fremgår således nu udtrykkeligt af bestemmelsen, at der også kan være tale om højskoleforløb, som tager afsæt i fag og emner, som ikke knytter sig til det traditionelle boglige uddannelsessystem.

Et folkehøjskoleophold kan således udbydes med f.eks. idrætsaktiviteter som det centrale omdrejningspunkt for opholdet. Herudover kan folkehøjskoleopholdet tilrettelægges omkring fag vedrørende kogekunst, ernæring og madlavning, ligesom højskoleophold også kan omhandle mere produktionsorienterede værkstedsforløb. Disse kan f.eks. knytte sig til fag vedrørende bygge- og anlægsområdet, eller maler- og smedehåndværket. Sådanne værkstedsorienterede aktiviteter kan også omfatte f.eks. slæde-, kajak- eller trommebygning, skind- og uldforarbejdning samt aktiviteter knyttet til landbrug eller gartneri. Undervisningen kan i den forbindelse tilrettelægges som et afklarende produktionsrettet forløb for eleven. Da der er tale om almindannende undervisning er formålet med sådanne værkstedsorienterede aktiviteter alene at give et videns- og kompetenceløft men ikke en specifik kompetencegivende undervisning. Hertil kommer, at disse aktiviteter ikke må stå alene, men at de netop alene kan have en fremtrædende plads i den almindannende undervisning som helhed.

Til nr. 2

Bestemmelsen muliggør, at folkehøjskolerne nu også vil kunne afvikle folkeskolens afsluttende prøver i forlængelse af skolernes undervisning. Med andre ord indsættes der udtrykkelig hjemmel til, at folkehøjskolerne kan føre eleverne til folkeskolens afsluttende prøver i stedet for at henvise elever til at tage prøverne i folkeskolen.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensrettelse. Dette betyder, at prøveafviklingen alene kan ske efter aftale herom med de institutioner eller myndigheder, under hvis regi prøven normalt afvikles.

Til nr. 4

Bestemmelsen har til formål at præcisere, at folkehøjskolerne efter aftale herom med eksterne aktører vil kunne udbyde andre undervisningsforløb end de, som er angivet i lovens § 1, stk. 1-3. Andre aktører vil typisk være f.eks. institutioner eller myndigheder m.v., som normalt har ansvaret for de pågældende undervisningsforløb.

Til nr. 5

Bestemmelsen omhandler Naalakkersuisuts tilskud til folkehøjskolernes almindelige undervisning, som altså foreslås tilrettelagt som både et driftstilskud, jf. bestemmelsens stk. 1 og som et taxametertilskud, jf. bestemmelsens stk. 2. Ved en elevholduge forstås undervisning i en uge af 1 elev.

Der henvises til de almindelige bemærkninger herom under afsnit b om forslaget.

Den foreslåede affattelse af § 14, stk. 3, 1. og 2. pkt. er ensbetydende med en objektiv regulering af spørgsmålet om eventuel tilbagebetaling for færre antal gennemførte elevholduger en forudsat, jf. stk. 1. Tilbagebetalingskravet bliver beregnet umiddelbart uden inddragelse af skønsmæssige betragtninger. Dette antages at medføre en administrativ forenkling på grund af den mere ”mekaniske” regulering.

Det fremgår endvidere af stk. 3, 3. pkt., at Naalakkersuisut vil kunne fastsætte regler vedrørende de praktiske skridt i forbindelse med reguleringen af taxametertilskuddet. Dette er ensbetydende med en adgang for Naalakkersuisut til at regulere forholdene nærmere. Det er i den forbindelse folkehøjskolernes ansvar at sikre sig, at skolernes arbejdsgange, processer m.v. sker i overensstemmelse med reglerne.

Bestemmelsens stk. 4 er ensbetydende med, at folkehøjskoleopholdet vil være gratis for de omhandlede elever, således at betalingen til folkehøjskolerne alene sker gennem Selvstyrets tilskud.

Stk. 5 om adgangen til at indsætte en øvre grænse i forhold til antallet af elever, der kan modtage elevtilskud, begrundes i hensynet til at regulere området økonomisk.

Til nr. 6

Bestemmelsen i stk. 6, 1. pkt. om, at der alene kan ydes uddannelsesstøtte til tilskudsberettigede folkehøjskoleophold af mindst 10 ugers varighed, skyldes hensynet til at undgå en unødigt udgiftsfremmende tilrettelæggelse af de enkelte folkehøjskoleophold i relation til frirejser til og fra folkehøjskolen. Der vil derfor ikke kunne ydes uddannelsesstøtte i forbindelse med kursus-lignende folkehøjskoleophold af kortere varighed.

Endvidere er der i bestemmelsens sidste pkt. indsat udtrykkelig hjemmel til at indføre en særlig stipendiesats, som alene skal gælde for folkehøjskoleophold. Satsen vil således adskille sig fra de satser, der henvises til i Selvstyrets bekendtgørelse om uddannelsesstøtte.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at de nye tilskudsregler vil kunne flugte med et nyt finansår.